

ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ

ในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

วัลลภา ไตดิยะ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จำแนกตามระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์ในการสอน ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ปีการศึกษา 2559 คัดเลือกจากกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยเทียบสัดส่วนจำนวน 144 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .953 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้คือ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ครูที่สอนในระดับต่างกัน มีความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน 3) ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ ครู การบริหารงานวิชาการ

บทนำ

สถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภท มีภารกิจหลักที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังไว้ตามระดับ และประเภทของการศึกษา คุณภาพที่คาดหวัง หมายถึง คุณสมบัติอันพึงประสงค์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ความคิด ทักษะ ความสามารถ สุขภาพกายและจิต และคุณลักษณะในด้านบุคลิกภาพ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมซึ่งคาดหวังไว้ในหลักสูตร คาดหวังโดยชุมชนและสังคม คาดหวังโดยสถานศึกษา และคาดหวังในตัวผู้เรียนเอง

* สาขาการบริหารการศึกษา

อีกด้วย ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังนั้น ประกอบด้วย 2 งานหลายๆ ด้าน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาต้องนำหลักสูตรแกนกลางมาจัดเป็น หลักสูตรสถานศึกษา งานเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลการเรียน เป็นการประเมินผลตามสภาพจริง นอกจากนี้ยังมีงานอีกหลายๆ ด้านที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

จากการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นการบริหารงานที่สำคัญ และเป็นหัวใจต่อการปฏิรูปการศึกษา การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวกับกิจกรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายของการศึกษา วิธีการจัดการหรือบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ผู้บริหารการศึกษาต้องเป็นทั้งนักบริหารและนักวิชาการดังนั้นงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งในสถานศึกษานั้นจะเห็นได้ว่า หัวใจของสถานศึกษาอยู่ที่การบริหารงานวิชาการ เพราะมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อมีการบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2549, หน้า 62) กล่าวว่างานสำคัญของโรงเรียนคืองานวิชาการ ถ้าหากโรงเรียนดำเนินงานผิดพลาดทางวิชาการ ก็น่าจะพิจารณาได้ว่าโรงเรียนนั้นประสบความสำเร็จล้มเหลว ในทางตรงกันข้ามโรงเรียนใดที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานวิชาการ โรงเรียนนั้นก็สมควรที่จะได้รับการยกย่อง ยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่ดำเนินภารกิจของโรงเรียนได้ผล ซึ่งสอดคล้องกับ (ปองสิน วิเศษศิริ, 2549, หน้า 2 อ้างถึงใน Miller, 1965, P.3) ที่เน้นความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน และ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2550, หน้า 17) ได้กล่าวเช่นเดียวกันว่าความสำเร็จของสถานศึกษาอยู่ที่การบริหารงานวิชาการ

จะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการนับเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียน เป็นหน้าที่หลัก ของโรงเรียน ถือเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน โรงเรียนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการของโรงเรียน ที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี จากความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

ถ้าผู้บริหารสามารถที่จะบริหารงาน ที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียน นักเรียน ให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา นอกจากนี้แล้วผู้ที่มีส่วนสำคัญในการดำเนินงานวิชาการ ให้เป็นไปตามเป้าหมายการศึกษาของชาติ ก็คือ ครูซึ่งเป็นผู้ที่จะต้องนำนโยบายมาปฏิบัติโดยตรง เป็นผู้ที่เห็นถึงความสามารถของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมากที่สุด เพื่อเป็นการศึกษา ถึงการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในโรงเรียน เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ และเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี จำแนกตามระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์การทำงาน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือครูผู้สอนในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 224 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 144 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยเทียบสัดส่วน
2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 5 ด้าน คือ ด้านการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 224 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของครูได้แก่ ครูผู้สอนใน

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ประจำปีการศึกษา 2559 ได้จำนวน 144 คน ด้วยวิธีสุ่มแบบชั้นภูมิโดยเทียบสัดส่วน ประกอบด้วยครูผู้สอนในระดับ ม.ต้น จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 ครูผู้สอนในระดับ ม.ปลาย จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 47.2 มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 41 มีประสบการณ์ในการสอน 10-20 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และประสบการณ์ในการสอน 20 ปีขึ้นไป จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย แบบตรวจสอบรายการ (Check List) ถามเกี่ยวกับระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์ในการสอน แบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน 5 ด้าน จำนวน 50 ข้อ ได้แก่ ด้านการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ ค่าดัชนีสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .953 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตัวเองจำนวน 144 ฉบับ ประกอบด้วยระหว่างวันที่ 1 – 8 พฤษภาคม 2560 และนัดวันและเวลาเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จนได้รับแบบสอบถามกลับคืน คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทำการทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบค่าที (t -test) กับตัวแปรเพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) กับตัวแปรประสบการณ์ในการสอน

ผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ครูมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($= 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่ระดับชั้นที่สอนต่างกัน ครูมีความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

3. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน ครูมีความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

